

सन २००७-२००८ करिता १००% केंद्र शासन
पुरस्कृत नदीखोरे प्रकल्पांतर्गत अनुदान
वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र. केपुवो-२००७/प्र. क्र. ४४/जल-८,
मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२
दिनांक : १९ सप्टेंबर, २००७

बाधा :

- १) शा.नि.क्र.ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.नखोप्र-२००६/प्र.क्र.११२/जल-८, दि.३०जून, २००६, दि.२ डिसेंबर, २००६, ७ फेब्रुवारी, २००७ व ९ मार्च, २००७
- २) केंद्रीय कृषि मंत्रालयाचे पत्र क्र.६-६/२००७-एम.एम.-१ दिनांक ८ मे २००७ आणि २४ ऑगस्ट, २००७.
- ३) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. एसएलएफ-२००६/प्र.क्र.३३/जल-११, दि.६ जून, २००७.
- ४) संचालक (मृदसंधारण), पुणे यांचे पत्र क्र.मृदस/केपुवो/०७०८/अनुप्रस्ताव/मृद-१/१५५७/०७, दिनांक १६ जुलै, २००७ आणि क्र.मृदस/नखोप्र/अनुदान/मृद-२/०७, दि.१६ जुलै, २००७.

प्रस्तावना:

जमिनीची अतिथूप झाल्याने मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पाच्या जलाशयामध्ये गाळ साठून जलसिंचन प्रकल्पाचे अस्तित्व धोक्यात येऊ नये म्हणून जलसिंचन प्रकल्प क्षेत्रातील जमिनीची धूप थांबविण्याच्या दृष्टीकोनातून सन १९९३-९४ पासून नदी खोरे प्रकल्प ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना पाणलोट विकासाच्या माध्यमातून राबविण्यात येत आहे. जमिनीची धूप थांबविण्याबरोबरच जमिनीची उत्पादन क्षमता वाढविणे आणि जमिनीचा ओलावा टिकविण्याची क्षमता वाढविणे ही सदर योजनेची प्रमुख उद्दीष्टे आहेत. नदी खोरे प्रकल्प ही योजना सरदार सरोवर, उकाई प्रकल्प, दमणगंगा, नागार्जुनसागर व पोचमपाड या आंतरराज्य प्रकल्प क्षेत्रात राज्यातील नंदुरबार, नाशिक, पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, अहमदनगर, औरंगाबाद, बीड, जालना, उस्मानाबाद आणि नांदेड या जिल्ह्यांमध्ये राबविण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त योजनेतर्गत एकूण २२६ पाणलोट निवडण्यात आले असून १० व्या पंचवार्षिक योजने अखेर एकूण १०४ पाणलोट पूर्ण करण्यात आले असून एकूण ९४२३३ हेक्टर क्षेत्र उपचारित करण्यात आले आहे. सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षासाठी नदीखोरे प्रकल्पांतर्गत कार्यक्रमाकरिता केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेनुसार संदर्भाधीन दिनांक ९ मार्च, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये एकूण रु.३८.०० कोटी उपलब्ध करून देण्यात आले होते. त्यापैकी रु.३२.०७ कोटी सन २००६-०७ या आर्थिक वर्षामध्ये खर्च झाले असून दि.१/४/२००७ रोजी रु.५.९३ कोटी

इतका निधी अखर्चित राहिला आहे. सन २००७-०८ मध्ये हा निधी पुनर्जिवित करून घेण्याबाबतचा प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे स्वतंत्रपणे सादर करण्यात आला आहे.

३. केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दिनांक ८ मे, २००७ व दि. २४ ऑगस्ट २००७ च्या पत्रान्वये नदी खोरे प्रकल्प योजनेसाठी सन २००७-०८ करीता बर्कलॅनअंतर्गत एकूण रु. ३६.५८ कोटी इतक्या निधीच्या कार्यक्रमास मान्यता दिली आहे. सन २००७-०८ करीता केंद्र शासनाने दिलेली मान्यता लक्षात घेवून केंद्र पुरस्कृत नदी खोरे प्रकल्प योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यासंबंधीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

सन २००७-०८ च्या आर्थिक वर्षाकरिता १०० टक्के केंद्र शासन पुरस्कृत नदी खोरे प्रकल्पांतर्गत कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्रिय कृषि मंत्रालयात संदर्भाधीन दि. ८ मे २००७ व दि. २४ ऑगस्ट २००७ च्या पत्रान्वये रु. ३६.५८ कोटी (रु. छत्तीस कोटी अठ्ठावन्न लक्ष) च्या कार्यक्रमास मान्यता दिली असून या प्रकल्पांतर्गत एकूण ४४७८७ हेक्टर क्षेत्र उपचारित करण्याचे उद्दिष्ट आहे. या अंतर्गत ड्रेनेज लाइन ट्रिटमेंट, क्वेजीटेरील फेन्सींग, कंदूर ग्रेडेड बंडींग, लुज बोल्टर्स, सी.सी.टी., सिल्वी पाश्चर, गॅबियन बंधारा, शेततळी, अर्दन स्ट्रक्चर, चेक बंडस, वॉटर हार्वेस्टिंग स्ट्रक्चर इत्यादी मृदसंधारणाची कामे करण्यात येतात.

२. केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेच्या अधिन राहून नदीखोरे प्रकल्प योजनेस राज्य शासनाची प्रशासकीय आणि वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे. या मान्यतेस अंतर्गत मंजूर झालेल्या निधीनुसार एकूण रु. ३६.५८ कोटी (रु. छत्तीस कोटी अठ्ठावन्न लक्ष) निधीचा कार्यक्रम नदी खोरे प्रकल्प योजनेअंतर्गत राबविण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. या निधीपैकी रु. ११.७५ कोटी (एक कोटी पंधाहत्तर लक्ष फक्त) इतका निधी वितरित करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त निधी खर्च करण्यास आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व सवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच संबंधित जिल्ह्यांना निधीचे वितरण करण्यासाठी त्यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. आयुक्त (कृषि) यांनी संबंधित जिल्ह्यांना निधी उपलब्ध करून देताना केंद्र शासनाने नदी खोरे प्रकल्पांतर्गत विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना आणि अटी व शर्तीच्या अधीन राहून सदर प्रकल्प/कार्यक्रमासाठी संबंधित जिल्ह्यांना निधीचे वाटप करावे व त्याकरिता आवश्यक मार्गदर्शक सूचना निर्गमित कराव्यात. तसेच या प्रत्येकाचा भौतिक आणि आर्थिक प्रगती अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासन व राज्य शासनास सादर करावा. तसेच यासंबंधीचा मासिक खर्चाचा प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास सादर करावा.

४. या प्रित्यर्थचा चालू आर्थिक वर्षातील खर्च सन २००७-०८ च्या अंदाजपत्रकामध्ये खाली नमूद केलेल्या लेखा शिर्षाखाली मंजूर असलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा आणि त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. हा खर्च करताना विहित केलेल्या कॅशफ्लो (मासिक निधी विवरणपत्र) नुसार हा निधी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

"भागणी क्र.एल-७, ४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च १०२-मृदसंधारण, १०२ (दोन)पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-राज्य योजनांतर्गत योजना, १०२ (०१) (०३)आंतरराज्य नदीखोरे प्रकल्पाच्या क्षेत्रातील मृदसंधारण कार्यक्रम (१००% केंद्र पुरस्कृत)(४४०२१०५९) ५३, मोठी बांधकामे "

५. हा शासन निर्णय केंद्रीय कृषि मंत्रालयाचे संदर्भाधीन पत्र दिनांक ८ मे २००७ आणि दिनांक २४ ऑगस्ट, २००७ तसेच वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३०२/०७/व्यय-१५, दि.३ ऑगस्ट, २००७ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २००७०१११७११३७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रेखा भिडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रती,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे - ४११ ००१. (५ प्रती)

संचालक (मृदसंधारण), कृषि आयुक्तालय, पुणे - ४११ ००१ (५ प्रती)

सर्व संचालक/सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे.

महालेखापाल - १/२, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर. (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) (३ प्रती)

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई (३ प्रती)

निवासी लेखापरीक्षा, अधिकारी, मुंबई. (३ प्रती)

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक, नाशिक, कोल्हापूर, पुणे, लातूर, औरंगाबाद

जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी, नंदुरबार, नाशिक, पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, अहमदनगर, औरंगाबाद, बीड, जालना, उस्मानाबाद, नांदेड

जिल्हा कोषागार अधिकारी, नंदुरबार, नाशिक, पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, अहमदनगर, औरंगाबाद, बीड, जालना, उस्मानाबाद, नांदेड

विभागीय वन अधिकारी, पुणे, सातारा, नाशिक, नंदुरबार, अहमदनगर, बीड,

नियोजन विभाग / वित्त विभाग, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई

अवर सचिव (२-अ) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

कार्यासन क्रमांक १९, ३४, जल-११, ग्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई

जल-८ (निवडनस्ती) ग्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई.